

Dosarul nr. 2ra-1181/22
2-19153873-01-2ra-26082022

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă – I. Nașco
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaila

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Artur Cebotarenco,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Cebotarenco
împotriva lui Artur Cebotarenco, intervenient accesoriu Direcția generală asistență
socială și protecția familiei Ștefan-Vodă cu privire la stabilirea domiciliului copiilor
minori și încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și cererea
reconvențională depusă de Artur Cebotarenco împotriva Lilei Cebotarenco,
intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ștefan-
Vodă cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de
întreținere pentru copiii minori,

împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de Artur Cebotarenco, s-a admis apelul declarat de Lilia
Cebotarenco, s-a casat hotărârea din 30 octombrie 2020 a Judecătoriei Căușeni,
sediul Ștefan-Vodă cu emiterea unei noi decizii de admitere în parte a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 25 septembrie 2019 Lilia Cebotarenco a depus cerere de chemare
în judecată împotriva lui Artur Cebotarenco, intervenient accesoriu Direcția generală
asistență socială și protecția familiei Ștefan-Vodă cu privire la stabilirea domiciliului
copiilor minori, încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că la 29 aprilie 2001 a încheiat
căsătoria cu pârâtul, care a fost desfăcută la 18 decembrie 2001, însă, au continuat
să locuiască în concubinaj. A indicat că împreună cu Artur Cebotarenco sunt părinții
a șase copii: xxxxx, născută la xxxxx, xxxxx, născut la xxxxx, xxxxx, născută la
xxxxx, xxxxx, născută la xxxxx, xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx.

A susținut că în perioada anilor 2001-2005 au locuit împreună cu copiii la mama pârâtului Eugenia Cebotarenco, în satul xxxxx, iar, ulterior, au locuit în imobile procurate de soți. În legătură cu înrăutățirea gravă a sănătății reclamantei, în luna ianuarie 2018, împreună cu pârâtul au trecut cu traiul la mama ei în satul xxxxx.

Reclamanta a declarat că în vara anului 2018 pârâtul a abandonat familia, iar în luna februarie 2019 ultimul a schimbat lacătele de la poartă și de la ușile de la casa de locuit de pe str. xxxxx și nu i-a mai permis accesul în casa de locuit, inclusiv pentru a-și lua lucrurile personale.

A afirmat că în prezent copiii locuiesc împreună cu ea în casa bunicii din satul xxxxx, iar pârâtul locuiește de unul singur în casa de locuit din or. xxxxx și nu contribuie financiar la procurarea produselor alimentare, îmbrăcăminte, încălțăminte și rechizitelor școlare pentru copiii minori.

Lilia Cebotarenco a solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx cu mama și încasarea din contul pârâtului a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime fixă de a câte 2000 de lei lunar pentru fiecare copil, de la adresarea în instanță până la atingerea majoratului copiilor, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 20 noiembrie 2019 Artur Cebotarenco a înaintat acțiune reconvențională împotriva Liliesei Cebotarenco, intervenient accesoriu Direcția generală asistență socială și protecția familiei Ștefan-Vodă cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori.

În motivarea acțiunii reconvenționale Artur Cebotarenco a indicat că după desfacerea căsătoriei, a plecat să muncească peste hotarele țării, însă, peste un an sau doi a revenit în țară și la insistența părinților și nașilor a încercat să restabilească relațiile cu Lilia Cebotarenco, astfel încât ulterior au început să concubineze, împreună având 6 copii.

A comunicat că la data de 30 august 2013 a procurat o casă de locuit în or. xxxxx unde împreună cu copiii și concubina au trecut cu traiul.

Prin luna ianuarie 2018, la insistența Liliesei Cebotarenco, care avea unele dereglări de sănătate, au trecut cu traiul la părinții ei în satul xxxxx, unde au locuit până în primăvara anului 2018.

A afirmat că la propunerea sa de a se întoarce în or. xxxxx, unde el dispune de spațiu locativ, concubina a refuzat categoric, deși copiii frecventau grădinița și școala din or. xxxxx, iar, dânsul lucra în orașel. Aceste circumstanțe îi creau anumite incomodități, cu atât mai mult că relațiile cu părinții Liliesei Cebotarenco erau destul de tensionate.

Artur Cebotarenco a specificat că aceste împrejurări l-au determinat să treacă cu traiul la casa lui din or. xxxxx. La fel, fiul xxxxx a trecut cu traiul cu el, iar, fiicele minore au fost forțat reținute de Lilia Cebotarenco la domiciliul părinților săi în satul xxxxx, până în prezent interzicându-le orice comunicare cu tatăl și influențându-le împotriva lui.

Consideră că la caz se impune necesitatea stabilirii domiciliului copiilor minori cu tata, deoarece aflarea forțată a copiilor cu reclamanta, cât și aprecierea domiciliului acestora împreună cu ea este contrară intereselor majore ale copiilor, chiar prezintă pericol pentru copii.

A solicitat stabilirea domiciliului copiilor minori xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx și xxxxx împreună cu tata, încasarea de la Lilia Cebotarenco în beneficiul său a pensiei de întreținere pentru copiii minori în mărime fixă de a câte 1000 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu momentul înaintării acțiunii și până la majoratul acestora.

Prin hotărârea din 30 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă, acțiunea a fost admisă parțial. S-a determinat domiciliul copiilor minori xxxxx, născută la xxxxx, xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx, născută xxxxx cu mama Lilia Cebotarenco. S-a încasat de la Artur Cebotarenco în beneficiul Lilies Cebotarenco pensia de întreținere pentru copiii minori xxxxx, xxxxx și xxxxx în mărime fixă de a câte 1000 de lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în judecată - 25 septembrie 2019 și până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat de la Artur Cebotarenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1080 de lei. Acțiunea reconvențională înaintată de Artur Cebotarenco a fost admisă parțial și s-a determinat domiciliul copiilor minori xxxxx, născut la xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx cu tatăl lor Artur Cebotarenco. S-a încasat de la Lilia Cebotarenco în beneficiul lui Artur Cebotarenco pensia de întreținere pentru copiii minori în mărime fixă de a câte 1000 de lei lunar, pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în judecată - 20 noiembrie 2019 și până la atingerea majoratului copiilor. S-a încasat de la Lilia Cebotarenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 de lei.

La 13 noiembrie 2020, în termen, Artur Cebotarenco a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii în partea admiterii acțiunii inițiale și respingerii acțiunii reconvenționale și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă integral, iar acțiunea reconvențională să fie admisă integral.

La 23 noiembrie 2020, în termen, Lilia Cebotarenco a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 30 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă în partea admiterii acțiunii reconvenționale și respingerii acțiunii inițiale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă integral.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de către Artur Cebotarenco și Lilia Cebotarenco și a fost menținută hotărârea din 30 octombrie 2020 a Judecătorei Căușeni, sediul Ștefan-Vodă. Totodată, s-a încasat de la Artur Cebotarenco în beneficiul statului taxa de stat pentru examinarea cauzei în ordine de apel în sumă de 810 lei și de la Cebotarenco Lilia în beneficiul statului taxa de stat pentru examinarea cauzei în ordine de apel în sumă de 540 de lei.

La data de 22 septembrie 2021 Artur Cebotarenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii inițiale și respingerii acțiunii reconvenționale și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie respinsă integral, iar acțiunea reconvențională să fie admisă integral.

La data de 18 octombrie 2021 Lilia Cebotarenco a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii reconvenționale și respingerii acțiunii inițiale, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă integral.

Prin decizia din 15 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-au admis recursurile declarate de Artur Cebotarenco și Lilia Cebotarenco, reprezentată de avocatul Petru Coșleț, s-a casat integral decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Artur Cebotarenco, s-a admis apelul declarat de Lilia Cebotarenco, s-a casat hotărârea din 30 octombrie 2020 a Judecătoria Căușeni, sediul Ștefan-Vodă cu emiterea unei noi decizii de admitere în parte a acțiunii.

S-a stabilit domiciliul copiilor minori xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx cu mama Lilia Cebotareco

S-a încasat de la Artur Cebotarenco în beneficiul Lilei Cebotarenco pensia de întreținere a copiilor minori: xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx, în mărime fixă de a câte 1000 lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în judecată 25 septembrie 2019 și până la majoratul copiilor. În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată. S-a încasat de la Artur Cebotarenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1440 lei.

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Artur Cebotarenco. S-a stabilit domiciliul copilului minor xxxxx, cu tata Artur Cebotarenco. S-a încasat de la Lilia Cebotarenco în beneficiul lui Artur Cebotarenco pensia de întreținere a copilului minor xxxxx, în mărime fixă de 1000 lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată 25 septembrie 2019 și până la majoratul copilului. S-a încasat de la Lilia Cebotarenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 360 lei. În rest cererea de chemare în judecată reconvențională s-a respins, ca neîntemeiată.

Instanța de apel a menționat că minorul xxxxx, care la moment se află la domiciliul tatălui, a indicat că dorește să locuiască cu tatăl.

Copilul minor xxxxx, care la moment se află la domiciliul mamei, de asemenea, a declarat că în continuare dorește să locuiască cu tata.

Minorele xxxxx, xxxxx, xxxxx au declarat că doresc să locuiască în continuare cu mama.

Corespunzător în circumstanțele enunțate, instanța de apel a considerat oportun să stabilească domiciliul copilului minor xxxxx cu tatăl Cebotarenco Artur, or la moment copilul minor xxxxx are vârsta de 16 ani, fiind în drept să aleagă cu care dintre părinți vrea să locuiască, ultimul exprimându-și acordul să locuiască cu tata, motiv din care instanța a considerat necesar de a stabilit domiciliul copilului cu tata.

Referitor la minorele xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx instanța de apel a menționat că la determinarea domiciliului lor urmează să se țină cont de vârsta copiilor, opinia acestora, posibilitățile părintelui de a asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul față de copiii minori, precum și al minorelor față de părinte

și de alți membri ai familiei, grija manifestată de părinți în timpul conviețuirii și după despărțirea lor, precum și altele asemenea circumstanțe analizate mai sus.

Totodată, instanța de apel a specificat că urmează să țină cont și de „principiul neseperării fraților”.

În speță, instanța de apel a reținut că minorele xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx locuiesc la moment cu mama, iar din declarațiile acestora susținute în ședința de judecată se relevă atașamentul între surori.

Totodată, instanța de apel a menționat că creșterea împreună a fraților este în interesul lor superior nu doar atunci când între ei s-au statornicit puternice legături de afecțiune, când în măsura separării ar fi de natură să le creeze traume psihice greu de depășit, dar și atunci când separarea ar contribui la o ruptură definitivă între frați, datorită influenței negative a părinților, dacă interesele copiilor minori impun creșterea împreună, atunci când între ei ar contribui la dispariția sentimentelor firești dintre frați, preîntâmpinarea unei asemenea rupturi, care nu este în interesul copiilor, putându-se realiza numai prin creșterea lor împreună, prin traiul alături putându-le fi schimbate sentimentele într-un sens pozitiv, spre o relație de dragoste și afecțiune reciprocă, proprie fraților, cu consecințe benefice pentru dezvoltarea lor viitoare.

La caz, instanța de apel a evaluat și influența schimbării micro-mediului social al copiilor, or schimbarea ulterioară a micro-mediului social poate afecta negativ nivelul psihologic și de dezvoltare a minorului.

În speță, ținând cont de vârsta copiilor, opinia acestora, posibilitățile părintelui de a asigura o bună dezvoltare fizică, intelectuală și morală, atașamentul față de copiii minori, precum și al minorelor față de părinte și de alți membri ai familiei, grija manifestată de părinți în timpul conviețuirii și după despărțirea lor, ”principiul neseperării fraților”, influența schimbării micro-mediului social al copiilor, instanța de apel a considerat necesar de a stabili domiciliul copiilor minori xxxxx, xxxxxx, xxxxx, xxxxx cu mama lor-Cebotarenco Lilia.

Totodată, instanța de apel a specificat că deși minora xxxxx și-a exprimat dorința de a locui cu tatăl, ținând cont de principiul „ocrotirii interesului superior al copilului” și principiul „neseperării fraților”, instanța de apel a considerat necesar de a stabili domiciliul acesteia cu mama. Or, reieșind din materialele cauzei și circumstanțele cauzei, se atestă că ruperea copiilor minori din mediul social și familial anterior, care era unul prielnic pentru dezvoltarea și creșterea acestora, contrar intereselor supreme ale lui, dăunează în mod incontestabil aspectului moral și psihologic al minorelor.

Cu privire la încasarea pensiei de întreținere, instanța de apel a menționat că aceasta urmează să o încaseze de la părinți pentru copiii minori reieșind din faptul stabilirii domiciliului copiilor minori xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx cu mama lor-Cebotarenco Lilia, iar domiciliul copilului minor xxxxx cu tata .

Ținând cont de faptul că Lilia Cebotarenco nu are salariu și alte venituri și faptul că Artur Cebotarenco este angajat în câmpul muncii și dispune de venituri, de vârsta copiilor raportată la informația Biroului Național de Statistică privind mărimea minimului de existență pentru un copil, calculată semestrial și anual, care periodic se modifică, instanța de apel a dispus de a încasa de la Lilia Cebotarenco în beneficiul lui Artur Cebotarenco pensia de întreținere a copilului minor xxxxx în mărime fixă a câte 1000 lunar, începând cu data depunerii cererii în judecată

25.09.2019 și până la majoratul copilului, iar, de la Artur Cebotarenco în beneficiul Liliei Cebotarenco pensia de întreținere a copiilor minori: xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx în mărime fixă de a câte 1000 una mie lunar pentru fiecare copil, începând cu data depunerii cererii în judecată 25.09.2019 și până la majoratul copiilor.

La 10 august 2022 Artur Cebotarenco a declarat recurs împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care a stabili domiciliul copiilor minori xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx cu tata și încasarea pensiei de întreținere în mărime fixă de a câte 1000 lei pentru fiecare copil de la Lilia Cebotarenco.

În motivarea recursului a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, aprecierea arbitrară a probelor administrate în cauză, precum și faptul că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusa de către Artur Cebotarenco, care are calitatea procesuală de reclamant și este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost notificată electronic recurentului Artur Cebotarenco la 29 iunie 2022 (f.d. 223, vol. II)

Recursul, declarat la 10 august 2022 de către Artur Cebotarenco, este în termen.

Prin referința din 07 septembrie 2022 intimata Lilia Cebotarenco a solicitat de a considera inadmisibil recursul declarat de Artur Cebotarenco.

Intima a indicat că instanța de apel corect a stabilit domiciliul copiilor minori xxxxxx, xxxxx, xxxxx, xxxxx cu mama, or ruperea copiilor minori din mediul social și familial anterior, care era prielnic pentru dezvoltarea și creșterea acestora contrar intereselor supreme a copilului, dăunează în mod incontestabil aspectul moral și psihologic al minorelor. Totodată, în opinia intimatei, stabilirea domiciliului copiilor cu mama nu -l împiedică pe tata Artur Cebotarenco de a-și exercita drepturile sale în calitate de tată.

Lilia Cebotarenco a menționat că instanța corect a ținut cont de poziția minorului xxxxx, care la moment se află la domiciliul tatălui și just a stabilit domiciliul acestuia cu tata, dânsul exprimându-și acordul să locuiască cu tata.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Artur Cebotarenco este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Artur Cebotarenco asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Artur Cebotarenco și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Artur Cebotarenco ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Artur Cebotarenco, împotriva deciziei din 17 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas